

III ЧАКЫРЫЛЫШ
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БӨГЕЛМӘ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«ШӘҺӘР ТИБЫНДАГЫ КАРАБАШ БИСТӘСЕ»
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ СОВЕТЫ

ИЛЛЕ СИГЕЗЕНЧЕ СЕССИЯ

КАРАР № 1

Шәһәр тибындагы Карабаш бистәсе

«20» май 2019 ел

**«Татарстан Республикасы
Бөгелмә муниципаль районы
«Шәһәр тибындагы Карабаш бистәсе»
муниципаль берәмлегендә
гавами тыңлаулар оештыру һәм үткәрү
тәртибе турында» Нигезләмә хакында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендә кабул ителгән №131-ФЗ Федераль законның 28 маддәсе, Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының «Шәһәр тибындагы Карабаш бистәсе» муниципаль берәмлеге Уставының 22нче маддәсе нигезендә һәм «Шәһәр тибындагы Карабаш бистәсе» муниципаль берәмлегендә яшәүчеләрнең муниципаль хокукый актлар проектлары турында фикер алышуда катнашу хокукларын тәэмин итү максатларында

**«Шәһәр тибындагы Карабаш бистәсе»
муниципаль берәмлеге Советы
КАРАР БИРДЕ:**

1. «Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районы «Шәһәр тибындагы Карабаш бистәсе» муниципаль берәмлегендә гавами тыңлаулар оештыру һәм үткәрү тәртибе турында» Нигезләмәне расларга (Кушымта 1).
2. «Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының «Шәһәр тибындагы Карабаш бистәсе» муниципаль берәмлегендә гавами тыңлаулар оештыру һәм үткәрү тәртибе турында» «Шәһәр тибындагы Карабаш бистәсе» муниципаль берәмлеге Советының 2011 елның 5 сентябрендә булып узган XI сессиясендә кабул ителгән №2 карарын үз көчен югалткан дип танырга.
3. Әлеге карарны жирлек территориясендәге мәгълүмат стендларында халыкка игълан итәргә һәм «Интернет» челтәрендә – Бөгелмә муниципаль районының рәсми порталында урнаштырырга.
4. Әлеге карарның үтәлешенә контрольлек итүне үз өстемдә калдырам.

**«Шәһәр тибындагы Карабаш бистәсе»
муниципаль берәмлеге башлыгы**

М.Т.Минхәйдәров

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БӨГЕЛМӘ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ «ШӘҺӘР ТИБЫНДАГЫ КАРАБАШ БИСТӘСЕ» МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕНДӘ ГАВАМИ ТЫҢЛАУЛАР ОЕШТЫРУ ҺӘМ ҮТКӘРҮ ТӘРТИБЕ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘ

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1. Әлеге Нигезләмә «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ Федераль закон, Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының «Шәһәр тибындагы Карабаш бистәсе» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының «Шәһәр тибындагы Карабаш бистәсе» муниципаль берәмлеге территориясендә ачык тыңлаулар оештыру һәм үткәрү тәртибен билгели (алга таба – ачык тыңлаулар).

1.2. Ачык тыңлаулар «Шәһәр тибындагы Карабаш бистәсе» муниципаль берәмлеге Советы, «Шәһәр тибындагы Карабаш бистәсе» муниципаль берәмлеге Башлыгы тарафыннан муниципаль берәмлек Уставы проекты, әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль норматив хокукый акт проекты, жирлек бюджеты проекты һәм аның үтәләше турындагы хисап проекты, муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеше стратегиясе проекты, муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәләләр буенча фикер алышу өчен үткәрелә.

1.3. Гражданнар тыңлауларны үткәрү инициативасын инициатив төркем аша гамәлгә ашыра, ул жирле үзидарә органнарына сайлауларда актив сайлау хокукына ия «Шәһәр тибындагы Карабаш бистәсе» муниципаль берәмлеге халкы арасыннан формалаша.

2. АЧЫК ТЫҢЛАУЛАРНЫ БИЛГЕЛӘҮ

2.1. Халык алдында тыңлаулар халык, «Шәһәр тибындагы Карабаш бистәсе» муниципаль берәмлеге Советы, «Шәһәр тибындагы Карабаш бистәсе» муниципаль берәмлеге Башлыгы инициативасы белән үткәрелә.

«Шәһәр тибындагы Карабаш бистәсе» муниципаль берәмлеге Советы яки халык инициативасы буенча үткәрелә торган ачык тыңлаулар «Шәһәр тибындагы Карабаш бистәсе» муниципаль берәмлеге Советы тарафыннан, ә «Шәһәр тибындагы Карабаш бистәсе» муниципаль берәмлеге Башлыгы инициативасы белән үткәрелүчесе - «Шәһәр тибындагы Карабаш бистәсе» муниципаль берәмлеге Башлыгы тарафыннан билгеләнә.

2.2. Халык тыңлауларына чыгарга тиеш:

1) «Шәһәр тибындагы Карабаш бистәсе» муниципаль берәмлеге Уставы проекты, шулай ук әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү муниципаль хокукый акты проекты, Уставка үзгәрешләр бары тик Уставта беркетелгән жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне һәм аларны хәл итү вәкаләтләрен Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль законнарда туры китерү максатларында гына кертелә торган очраклардан тыш;

2) «Шәһәр тибындагы Карабаш бистәсе» муниципаль берәмлеге бюджеты проекты һәм аның үтәлеше турында хисап;

3) «Шәһәр тибындагы Карабаш бистәсе» муниципаль берәмлеген үзгәртеп кору турында мәсьәләләр»;

4) муниципаль берәмлекнең социаль-иқтисадый үсеше стратегиясе проекты.

2.3. Гавами тыңлаулар үткәру турындагы карар, законнарда һәм әлеге Нигезләмәдә каралган очраклардан тыш, әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль норматив хокукый акт проекты, жирлек бюджеты проекты һәм аның үтәлеше турында хисап проекты, муниципаль берәмлекнең социаль-иқтисадый үсеше стратегиясе проекты, муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәлә, тиешле орган яисә муниципаль берәмлекнең вазыйфай заты тарафыннан муниципаль берәмлек Уставы проекты каралганчыга кадәр 7 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш.

2.4. Гавами тыңлаулар үткәру турындагы карар, гавами тыңлауларга чыгарыла торган мәсьәләләрне күрсәтеп, муниципаль берәмлек Уставы проектын, шулай ук әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль норматив хокукый акт проектын, жирлек бюджеты проектын һәм аның үтәлеше турында хисап, муниципаль берәмлекнең социаль-иқтисадый үсеше стратегиясе проектын, муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турында мәсьәләләр буенча гавами тыңлаулар уздыру урынын һәм вакытын күрсәтеп, законнарда һәм әлеге Нигезләмәдә каралган очраклардан тыш, 5 көннән дә соңга калмыйча бастырылып чыгарылырга тиеш.

2.5. Устав проекты, Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль хокукый акт проекты, аларны карау көненә кадәр 30 көннән дә соңга калмыйча, «Шәһәр тибындагы Карабаш бистәсе» муниципаль берәмлеге Советы тарафыннан билгеләнгән әлеге Устав проекты буенча тәкъдимнәрне исәпкә алу тәртибен, күрсәтелгән муниципаль хокукый акт проекты буенча тәкъдимнәрне исәпкә алу тәртибен, шулай ук аның фикер алышыында гражданның катнашу тәртибен рәсми игълан итәргә тиеш (2нче Кушымта).

2.6. «Шәһәр тибындагы Карабаш бистәсе» муниципаль берәмлеге Советының халык алдында тыңлаулар билгеләү турындагы карарында күрсәтелә:

1) ачык тыңлаулар темасы;

2) ачык тыңлауларны үткәру датасы, вакыты, урыны;

3) ачык тыңлауларны үткәру буенча махсус төзелгән комиссия яки эш төркеме составы.

3. АЧЫК ТЫҢЛАУЛАРНЫ ОЕШТЫРУ ТӘРТИБЕ

3.1. Ачык тыңлауларны эзерләү һәм үткәрү «Шәһәр тибындагы Карабаш бистәсе» муниципаль берәмлеге жирле үзидарә органнары тарафыннан (алга таба - ачык тыңлауларны оештыручы) гамәлгә ашырыла.

3.2. Ачык тыңлауларны эзерләү һәм үткәрү процессын ачык тыңлауларны оештыручы тәмин итә:

- ачык тыңлауларда катнашучыларның башлангыч составын билгели;
- чыгышлар эзерләргә кирәк булган мәсьәләләр исемлеген билгели;
- ачык тыңлауларга чыгарылган мәсьәләләр буенча докладчыларның башлангыч составын билгели;
- ачык тыңлаулар үткәрү регламентын билгели;
- халык алдында тыңлаулар өчен чыгарылган муниципаль хокукый акт проекты буенча искәrmәләр һәм тәкъдимнәр җыюны гамәлгә ашыра;
- ачык тыңлаулар нәтижәләре буенча кирәкле белешмә материаллар, йомгаклау документлары проектларын эзерли;
- ачык тыңлаулар беркетмәсен алып баруны тәмин итә;
- ачык тыңлаулар нәтижәләре буенча тәкъдимнәр эзерләүне оештыра;
- ачык тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмәне халыкка җиткерүне тәмин итә.

3.3. «Шәһәр тибындагы Карабаш бистәсе» муниципаль берәмлеге халкы ачык тыңлаулар үткәрү турындагы карар игълан ителгән көннән алып, аларны үткәрү көненә кадәр, «Шәһәр тибындагы Карабаш бистәсе» муниципаль берәмлеге башлыгына ачык тыңлауларга чыгарыла торган мәсьәлә буенча язма тәкъдимнәр һәм искәrmәләр, шул исәптән муниципаль хокукый актның гавами тыңлауларына чыгарыла торган төзәтмәләр һәм башка тәкъдимнәр җибәрергә хокуклы. «Шәһәр тибындагы Карабаш бистәсе» муниципаль берәмлеге Башлыгы килгән тәкъдимнәрне һәм искәrmәләрне гомумиләштерүне оештыра. Күрсәтелгән тәкъдимнәр һәм искәrmәләр, мәгълүмат итеп, халык тыңлауларында катнашучыларга җиткерелә.

4. АЧЫК ТЫҢЛАУЛАРДА КАТНАШУЧЫЛАР

4.1. Гавами тыңлауларда катнашырга чакырыла ала:

- депутатлар;
- дөүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары вәкилләре;
- эшчәнлекләре фикер алышына торган тема белән бәйле булган оешма, предприятие, учреждение җитәкчеләре яки вәкилләре;
- экспертлар;
- сәяси партияләрнең төбәк һәм жирле бүлекләре, иҗтимагый берләшмәләр вәкилләре;
- массакүләм мәгълүмат чаралары;
- «Шәһәр тибындагы Карабаш бистәсе» муниципаль берәмлеге территориясендә яшәүче гражданныр.

4.2. Халык тыңлауларында үз тәкъдимнәрен дәлилләү өчен чыгыш ясау хокукы белән, халык тыңлауларын оештыручыга ачык тыңлаулар үткәрү көненә кадәр 3 көннән дә соңга калмыйча язма гаризалар биргән гражданныр катнаша.

5. АЧЫК ТЫҢЛАУЛАРНЫ ҮТКӘРҮ ТӘРТИБЕ

- 5.1. Ачык тыңлаулар утырышлар формасында үткәрелә.
- 5.2. Гавами тыңлауларда рәислек итүче жирлек Башлығы булырга мөмкин.
- 5.3. Ачык тыңлаулар рәислек итүченең кереш сүзе белән ачыла, ул катнашучыларга ачык тыңлауларның темасы, ачык тыңлаулар үткәрүнең тәртибе турында хәбәр итә.
- 5.4. Рәислек итүче ачык тыңлаулар алып бара һәм көн тәртибендәге мәсьәләләр буенча фикер алышу тәртибен күзәтә.
- 5.5. Рәислек итүче чират тәртибендә төп докладчыга (өстәмә докладчыга), шулай ук чыгыш ясарга теләк белдергән башка ачык тыңлауларда катнашучыларга чыгыш ясау өчен сүз бирә.
- 5.6. Чыгышның вакыты, чыгыш ясаучылар саныннан һәм халык тыңлаулары үткәрү өчен билгеләнгән вакытлардан чыгып, рәислек итүче тарафыннан билгеләнә.
- Рәислек итүче чыгыш ясаучылар санына карап, халык тыңлауларында катнашучыларның чыгыш вакытын чикләргә хокуклы.
- 5.7. Рәислек итүче ачык тыңлауларда тәнәфес игълан итәргә хокуклы.
- 5.8. Ачык тыңлауларда катнашучының чыгышы тәмамланганнан соң яки чыгыш ясау өчен бирелгән вакыт узгач, рәислек итүче ачык тыңлауларның башка катнашучыларына чыгыш ясаучының позициясе һәм (яки) аргументлары буенча төгәлләштерүче сораулар бирү һәм сорауларга җаваплар өчен өстәмә вакыт бирү мөмкинлеге бирә.
- 5.9. Сораулар язмача да, телдән дә бирелергә мөмкин.
- 5.10. Ачык тыңлауларда катнашучыларның чыгышлары тәмамлангач, рәислек итүче, кирәк булганда, халык тыңлаулары барышында әйтелгән тәкъдимнәрне ачыклау өчен комиссия яки эшче төркем әгъзаларына сүз бирергә мөмкин.
- 5.11. Ачык тыңлаулар үткәргәндә тәртип саклау ачык тыңлауларда катнашу өчен мәҗбүри шарт булып тора.
- 5.12. Халык тыңлауларында катнашучылар халык тыңлауларының барышына тыкшынырга, аларны өзәргә һәм аларны үткәрүгә комачауларга хокуклы түгел. Халык тыңлауларында катнашучылар тарафыннан үткәрү тәртибен бозу очрагында, эшче төркем рәисе ачык тыңлаулар үткәрү урыныннан китүне таләп итәргә хокуклы.

6. АЧЫК ТЫҢЛАУЛАРНЫҢ НӘТИЖӘЛӘРЕН РӘСМИЛӘШТЕРҮ

6.1. Ачык тыңлаулар вакытында беркетмә алып барыла. Ачык тыңлаулар беркетмәсендә ачык тыңлаулар үткәрүнең датасы һәм урыны, ачык тыңлауларда катнашучылар саны, Рәиснең, Секретаренең һәм комиссиянең башка әгъзаларының фамилияләре, докладчының (өстәмә докладчы) һәм ачык тыңлауларда башка катнашучыларның исемнәре, докладчының кыскача эчтәлегә яки чыгышының кыскача эчтәлегә, башка шартлары чагылдырыла. Ачык тыңлауларда катнашучыларның барлык кисәтүләре һәм тәкъдимнәре секретариатка язма формада бирелә һәм гавами тыңлаулар беркетмәсенә теркәлә.

Йомгаклау беркетмәсендә түбәндәге нигезләмәләр булырга тиеш:

- 1) кәргән тәкъдимнәрнең гомуми саны;
- 3) ачык тыңлауларга чыгарылган, әмма аларга кабул ителмәгән мәсьәләләр;

4) ачык тыңлауларда кабул ителгән мәсьәләләр.

6.2. Ачык тыңлаулар беркетмәсе рәислек итүче тарафыннан имзалана һәм аның вәкаләтләре барлык вакыт дәвамында җирлек Советы материалларында саклана, ә бу вакыт узгач, муниципаль архивка саклауга тапшырыла. Муниципаль архивта ачык тыңлаулар материалларын саклау вакыты «Шәһәр тибындагы Карабаш бистәсе» муниципаль берәмлеге Советы тарафыннан билгеләнә һәм ул дүрт елдан да ким була алмый.

6.3. Халык тыңлауларының нәтижәләре ачык тыңлаулар үткәргәннән соң 5 көннән дә соңга калмыйча игълан ителергә тиеш.

6.4. Муниципаль берәмлек Уставы проекты, әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль норматив хокукый акт проектын, авыл җирлеге бюджеты проектын һәм аның үтәлеше турында хисап проектын, муниципаль берәмлекнең социаль-иқтисадый үсеше стратегиясе проектын, муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәләләрне караучы «Шәһәр тибындагы Карабаш бистәсе» муниципаль берәмлеге Советы сессиясендә комиссия яки эшче төркем рәисе депутатларга комиссия эше турында, үткәрелгән гавами тыңлаулар нәтижәләре турында доклад бирә һәм йомгаклау беркетмәсен тәкъдим итә.

**АЧЫК ТЫҢЛАУЛАРГА ЧЫГАРЫЛА ТОРГАН МУНИЦИПАЛЬ
ХОКУКЫЙ АКТЛАР ПРОЕКТЛАРЫНА ГРАЖДАННАРНЫҢ
ТӘКЪДИМНӘРЕН ИСӘПКӘ АЛУ ТӘРТИБЕ ҺӘМ «ШӘҺӘР
ТИБЫНДАГЫ КАРАБАШ БИСТӘСЕ» МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ
ГРАЖДАННАРЫНЫҢ ФИКЕР АЛЫШУДА КАТНАШУЫ**

1. «Шәһәр тибындагы Карабаш бистәсе» муниципаль берәмлеге гражданның муниципаль хокукий актлар проектлары буенча тәкъдимнәре «Шәһәр тибындагы Карабаш бистәсе» муниципаль берәмлеге Советына түбәндәге адрес буенча кертелә: 423229, Татарстан Республикасы, Бөгелмә районы, Шәһәр тибындагы Карабаш бистәсе, А.Мөхәммәтҗанов урамы, 10 йорт, кушымта итеп бирелә торган үрнәктәге төзәтмәләр таблицасы формасында язма рәвештә:

<i>№ т/с</i>	<i>Пункт, аспункт</i>	<i>Карар проекты тексты</i>	<i>Төзәт- мәләр тексты</i>	<i>Төзәтмәләргә исәпкә алып, проект тексты</i>	<i>Төзәтмә авторы (Ф.И.О., адрес, эш, уку урыны)</i>

Тәкъдимнәр муниципаль хокукий актлар проектларын халыкка игълан иткәннән соң (бастырып чыгару) яки «Интернет» челтәрендә – «Бөгелмә муниципаль районы» муниципаль берәмлегенң рәсми порталында bugulma.tatar.ru һәм «Татарстан Республикасының хокукий мәгълүмат рәсми порталы» интернет-ресурсында урнаштырганнан соң, бер ай дәвамында эш көннәрендә 8.00–17.00 сәгатьләрдә кабул ителә.

2. Чыгыш ясау хокукы белән ачык тыңлауларда катнашу өчен гаризалар чыгыш ясаучыларга шәхсән түбәндәге адрес буенча бирелә: 423229, Татарстан Республикасы, Бөгелмә районы, Шәһәр тибындагы Карабаш бистәсе, А.Мөхәммәтҗанов урамы, 10 йорт.

Гаризалар ачык тыңлаулар үткөрүгә кадәр 5 көннән дә соңга калмыйча, эш көннәрендә 8.00 – 17.00 сәгатьләрдә кабул ителә.

3. Гражданның тәкъдимнәре карау өчен махсус төзелгән комиссиягә яисә муниципаль хокукий актлар проектларына керткән тәкъдимнәргә исәпкә алу, гомумиләштерү һәм карау буенча эшчә төркемгә тапшырыла.